

Особливості уроків навчання грамоти в малокомплектній школі

Успішне навчання школярів в умовах класів з малою наповнюваністю учнів вимагає розв'язання таких важливих завдань, як найдоцільніше комплектування класів, складання розкладу уроків, розробка структури уроків, їх дидактико-методичне забезпечення. У практиці сучасної сільської школи, до складу якої входять 1, 2, 3 і 4 класи, застосовуються різні варіанти об'єднання класів у комплект залежно від різних конкретних обставин, що склалися в тій чи іншій школі.

Але, як показав досвід роботи з навчання учнів шестирічного віку в підготовчих класах , найдоцільнішим є об'єднання 1 класу шестиліток з 3 класом. Така доцільність пояснюється тим, що учні 3 класу вже встигли набути навичок самостійної навчальної праці на уроці, а це дасть учителеві можливість більше уваги приділити першокласникам.

Недоцільність об'єднання 1 класу з 4 пояснюється тим, що 4 клас є свого роду «випускним» у початковій ланці і також вимагає посиленої уваги вчителя перед переходом у середню ланку загальноосвітньої школи

Уроки мови (письма) доцільно поєднувати з уроками читання, а уроки математики — з уроками трудового навчання (якщо тема уроку передбачає виконання роботи в приміщенні класу).

Нижче наводимо структуру і хід уроку в умовах одночасної роботи з 1 і 3 класом:

Тема уроку читання в 1 класі: «Буква “знак м’якшення”. Позначення нею м’якості приголосних звуків».

Тема уроку української мови в 3 класі: «Закінчення слова».

Тривалість видів роботи	1-й клас	3-й клас
15 хвилин	<p style="text-align: center;">З учителем</p> <p>Виділення кінцевих приголосних у словах (пень, лось); побудова звукової моделі слова карась; ознайомлення з буквою ь, її роллю в укр.письмі ; читання таблиці складів і слів у колонках з буквою ь.</p>	<p style="text-align: center;">Самостійно</p> <p>Виконання вправи 152; запис за зразком слова праця у сполученні з іншими словами; спостереження за його зміною в кожному реченні.</p>
40 хвилин	<p style="text-align: center;">Самостійно</p> <p>Розглядання ілюстрації до тексту. Складання схем слів окунь, сіть (за варіантами); взаємоперевірка виконаної роботи; викладання проаналізованих слів із букв розрізної азбуки.</p>	<p style="text-align: center;">З учителем</p> <p>Спостереження за змінною частиною слова праця у виписаних словосполученнях. Виділення рамочкою змінної частини. Ознайомлення з визначенням</p>

Тривалість видів роботи	1-й клас	3-й клас
10 хвилин	<p>З учителем</p> <p>Ознайомлення з текстом «На ставку». Коротка бесіда за його змістом. Читання тексту окремими учнями за частинами.</p> <p>Підсумок уроку.</p>	<p>Самостійно</p> <p>Виконання вправи 154. Спостереження за роллю прийменників у реченні.</p>
10 хвилин	<p>Відпочинок дітей</p> <p>Вільні заняття в ігровому куточку.</p>	<p>З учителем</p> <p>Висновок про роль прийменників у реченні. Колективне виконання вправи 156. Визначення закінчення у формах слова <i>хліб</i>.</p> <p>Підсумок уроку</p> <p>Домашнє завдання.</p> <p>Вправа 157</p>

